
Misja, wizja, cele – a po co?

To pytanie zadaje sobie wielu spośród nas. Jednak od najmłodszych lat każdy szuka sensu swojego życia, dla którego warto żyć i rozwijać się. Podobnie jest w organizacjach. Po co ma coś istnieć skoro nie ma najmniejszego powodu by trwać? Jak powiedział kiedyś Gustaw Herling-Grudziński „Człowiek nie może żyć, nie wiedząc, po co żyje”, dlatego właśnie wyznacza się misję, wizję i cele, aby obrać pewną drogę. Jednak zanim się to zrobi należy znać definicję tych pojęć.

Zacznijmy od misji. Stoi ona u podstaw strategii każdej jednostki gospodarczej i od niej należy zaczynać przygodę, jako przedsiębiorstwo lub inna organizacja. Misja mówi o tożsamości, o tym, czym się zajmujemy, wartościach, jakie wyznajemy, określa również, dla kogo jesteśmy i co wyróżnia nas na rynku wśród konkurencji oraz dlaczego warto z nami współpracować. Misja powinna być wyjątkowa, unikatowa, ale jednocześnie prosta i zrozumiała. Jest pewną deklaracją ukazującą podstawowy cel organizacji. Misja jest formowana zarówno w przedsiębiorstwach nastawionych na zysk jak i organizacjach non-profit.

Każda osoba zajmująca się zarządzaniem zdaje sobie sprawę o niezwykłej wartości misji dla prawidłowego funkcjonowania jednostki organizacyjnej. Wszyscy pracownicy powinni znać ją, aby móc wydajnie pracować, a co najważniejsze by mogli powiedzieć, że robią coś wartościowego, wyjątkowego, co ma sens i przyniesie pożytek dla społeczeństwa, w którym żyją wraz z najbliższymi. Misja kreuje również wizerunek w środowisku zewnętrznym przedsiębiorstwa. Może mieć wpływ na sposób, w jaki spostrzegają naszą jednostkę organizacyjną potencjalni klienci i kontrahenci, ponieważ to misja kreuje image firmy.

Misja jest często mylnie utożsamiana z wizją. Jednak przyglądając się bliżej tym pojęciom można zauważyć pewne różnice. Misja jest mottem, podstawą strategii firmy, od niej zaczyna się życie każdej organizacji, a wizja natomiast to marzenie, optymistyczny opis jednostki w dalekiej przyszłości, mówiący o jej późniejszym kształcie, wielkości i sukcesach. Często wizja jest idealną koncepcją organizacji powiązaną z czasem i zmianami w otoczeniu jednostki.

Wizja polega na wyznaczaniu pozornie trudnych do wykonania celów strategicznych, aby sprawnie planować, organizować, motywować i kontrolować zasoby organizacji takie jak ludzie, finanse i wszelkie aktywa, jakie posiada jednostka. Wizja powinna pomóc w realizacji misji organizacji. Określać kierunek działań, długookresowe cele i to, co jest dla nas ważne.

Wiemy już, co to jest misja i wizja, przejdźmy do celów. Zauważyliście, że misja i wizja występują w liczbie pojedynczej, a cele w mnogiej? To ważna cecha tych pojęć. Misja jest jedna, ponadczasowa, wizja również jest tylko jedna, gdyż mówi o bardzo długiej perspektywie czasowej. Jednak celów jest więcej, dzielimy je na strategiczne, taktyczne i operacyjne.

Cele strategiczne dotyczą długiego okresu czasu na przykład kilku lat i koncentrują się one na szerokich i ogólnych problemach, z którymi będzie borykać się jednostka w przyszłości. Cele taktyczne pełnią inne funkcje, dotyczą one sposobów realizacji działań niezbędnych do osiągnięcia celów strategicznych. Najważszą grupą celów są cele operacyjne, które dotyczą krótkookresowych problemów związanych z bieżącą działalnością jednostki.

Może nasunąć się teraz pytanie - po co formułować aż tyle celów? Odpowiedź jest prosta, aby łatwiej zarządzać jednostką. Wyznaczanie celów ma ogromny wpływ na efektywność i wizerunek jednostki. Można ukazać różnicę między tymi celami w każdej jednostce, na przykład na piekarni. Celem strategicznym lokalnej piekarni znajdującej się w powiecie wielickim może być np. rozszerzenie działalności na sąsiedni powiat myślenicki, z czym wiążą się cele taktyczne jak choćby wyposażenie sklepu z pieczywem w Dobczycach, jednak, aby zaopatrzyć ten sklep będzie trzeba zrealizować szereg celów operacyjnych jak np. zakup półek, zatrudnienie dodatkowego personelu itp. Jak widać na przedstawionym powyżej przykładzie wyznaczanie celu szerszego i przypisywanie to nie go celów węższych daje jasną sytuację i łatwiej jest kontrolować poczynania zatrudnionych osób i przebieg pracy. Należy jednak pamiętać, żeby cele były jasno określone i zrozumiałe dla podwładnych, aby uniknąć nieporozumień i konfliktów między działami.

Jak widać misja, wizja i cele są niewyobrażalnie istotne dla każdej osoby i organizacji. Powinny być one zrozumiałe i nie wykluczać się wzajemnie, gdyż będzie to miało wpływ na odbiór jednostki zarówno przez otoczenie dalsze jak i bliższe. Wizja powinna pochodzić od misji, a cele od wizji, aby każdy trybik w zegarze, jakim jest przedsiębiorstwo działał sprawnie.